

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 326

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen ym. sateenkaarinuorten hyvinvoinnin edistämistä koskevasta valtuustoaloitteesta

HEL 2015-009509 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavaan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveystoimisto kunnioittaa asiakkaidensa oikeutta yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun kaikissa viraston palveluissa.

Asiakkaiden kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvää koulutusta sisältyy keskeisempien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiryhmien koulutukseen. Tämän lisäksi viraston henkilöstölle järjestetään eri työntekijäryhmien osaamistarpeen mukaan suunniteltua lisäkoulutusta muun muassa nuorten seksuaaliterveyteen ja asiakkaan kohtaamiseen liittyen.

Erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on tunnistettu haasteita sateenkaarinuorten kouluissa ja oppilaitoksissa kohtaaman eriarvoistavan kohtelun vuoksi. Haasteiden kohtaamiseksi on pyritty kehittämään terveydenhoitajien ja muiden nuorten kanssa työskentelevien ammattiryhmien osaamista järjestämällä useita seksuaaliterveyteen liittyviä koulutustilaisuuksia, joissa on käsitelty aihetta monipuolisesti. Koulutustilaisuuksia on järjestetty myös yhteistyössä opetusviraston kanssa, jolloin palvelutarpeen ja -tuen tunnistamiseen syntyy yhteistä tietopohjaa. Henkilökunnan osaamis- ja koulutustarpeet ovat jatkuvia ja perehdytystä sekä koulutusta tullaan järjestämään edelleen säännöllisesti kaikille nuorten kanssa työskenteleville.

Sateenkaarinuorten kohtaamisessa on kysymys paljon laajemmasta kuin seksuaaliterveyteen liittyvästä asiasta, ja tietoa seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta tarvitaan siksi kaikissa niissä yksiköissä, joissa työskennellään nuorten kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että keskeisten nuorten kanssa työskentelevien henkilöstöryhmien osaamista sateenkaarinuorten kohtaamisessa kartoitetaan henkilöstölle suunnatulla kyselyllä ja täydennyskoulutusta

järjestetään havaitun tarpeen mukaan. Lautakunta suosittelee selvittämään mahdollisuutta yhteistyöhön järjestöjen kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Henkilökunnan asiantuntemuksen ja osaamisen lisääminen edistää sateenkaarinuorten osallisuutta ja edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa sosiaali- ja terveyspalveluissa."

Käsittely

1. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Poistetaan kappaleesta 3 virke "Pätevyysvaatimusten edellyttämien tutkintojen suorittaneilla voidaan katsoa olevan perustason tiedot sukupuolen ja sukupuolisen suuntautumisen moninaisuudesta."

Kannattaja: Laura Nordström

2. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään lausunnon loppuun: "Sateenkaarinuorten kohtaamisessa on kysymys paljon laajemmasta kuin seksuaaliterveyteen liittyvästä asiasta, ja tietoa seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta tarvitaan siksi kaikissa niissä yksiköissä, joissa työskennellään nuorten kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että keskeisten nuorten kanssa työskentelevien henkilöstöryhmien osaamista sateenkaarinuorten kohtaamisessa kartoitetaan henkilöstölle suunnatulla kyselyllä ja täydennyskoulutusta järjestetään havaitun tarpeen mukaan.

Kannattaja: Laura Nordström

3. Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään lausunnon loppuun lause "Lautakunta suosittelee selvittämään mahdollisuutta yhteistyöhön järjestöjen kanssa."

Kannattaja: Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Poistetaan kappaleesta 3 virke "Pätevyysvaatimusten edellyttämien tutkintojen suorittaneilla voidaan katsoa olevan

perustason tiedot sukupuolen ja sukupuolisen suuntautumisen moninaisuudesta.”

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Rene Hursti, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Saido Mohamed

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 7 - 5 (1 tyhjä).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon loppuun: ”Sateenkaarinuorten kohtaamisessa on kysymys paljon laajemmasta kuin seksuaaliterveyteen liittyvästä asiasta, ja tietoa seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta tarvitaan siksi kaikissa niissä yksiköissä, joissa työskennellään nuorten kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että keskeisten nuorten kanssa työskentelevien henkilöstöryhmien osaamista sateenkaarinuorten kohtaamisessa kartoitetaan henkilöstölle suunnatulla kyselyllä ja täydennyskoulutusta järjestetään havaitun tarpeen mukaan.

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Saido Mohamed, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Rene Hursti, Miina Kajos, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Gunvor Brettschneider

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 7 - 5 (1 tyhjä).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausunnon loppuun lause "Lautakunta suosittelee selvittämään mahdollisuutta yhteistyöhön järjestöjen kanssa."

Jaa-äännet: 1

Rene Hursti

Ei-äännet: 12

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Jouko Malinen, Saido Mohamed, Seija Muurinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73867
pirkko.excell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavaan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveysvirasto kunnioittaa asiakkaidensa oikeutta yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun kaikissa viraston palveluissa.

Asiakkaiden kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvää koulutusta sisältyy keskeisempien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattiryhmien koulutukseen. Pätevyysvaatimusten edellyttämien tutkintojen suorittaneilla voidaan katsoa olevan perustason tiedot sukupuolen ja sukupuolisen suuntautumisen moninaisuudesta. Tämän lisäksi viraston henkilöstölle järjestetään eri työntekijäryhmien osaamistarpeen mukaan suunniteltua lisäkoulutusta muun muassa nuorten seksuaaliterveyteen ja asiakkaan kohtaamiseen liittyen.

Erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on tunnistettu haasteita sateenkaarinuorten kouluissa ja oppilaitoksissa kohtaaman eriarvoistavan kohtelun vuoksi. Haasteiden kohtaamiseksi on pyritty kehittämään terveydenhoitajien ja muiden nuorten kanssa työskentelevien ammattiryhmien osaamista järjestämällä useita seksuaaliterveyteen liittyviä koulutustilaisuuksia, joissa on käsitelty aihetta monipuolisesti. Koulutustilaisuuksia on järjestetty myös yhteistyössä opetusviraston kanssa, jolloin palvelutarpeen ja -tuen tunnistamiseen syntyy yhteistä tietopohjaa. Henkilökunnan osaamis- ja koulutustarpeet ovat jatkuvia ja perehdytystä sekä koulutusta tullaan järjestämään edelleen säännöllisesti kaikille nuorten kanssa työskenteleville.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Henkilökunnan asiantuntemuksen ja osaamisen lisääminen edistää sateenkaarinuorten osallisuutta ja edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa sosiaali- ja terveystilaisuuksissa."

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anna Vuorjoki ym. esittävät valtuustoaloitteessaan, että selvitetään nuorten kanssa työskentelevien työntekijöiden tarve koulutukseen sateenkaarinuorten kohtaamisesta sekä selvitetään mahdollisuus varmistaa koulutuksen ja perehdytyksen keinoin, että jokaisella nuorten kanssa työskentelevällä työntekijällä on vähintään perustiedot sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuudesta.

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakuntaa antamaan aloitteesta lausunnon 16.11.2015 mennessä.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73867
pirkko.excell(a)hel.fi

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 27.10.2015 § 315

HEL 2015-009509 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alv.nro

FI02012566

Käsittely

27.10.2015 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:
Miikka Merikanto: Ehdotan lausuntopäätöksen pöytäämistä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73867
pirkko.excell(a)hel.fi

Opetuslautakunta 06.10.2015 § 181

HEL 2015-009509 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Koulujen ja oppilaitosten seksuaalikasvatus määritellään opetussuunnitelmissa. Parhaillaan valmisteilla olevassa OPS 2016 –prosessissa on kiinnitetty erityistä huomiota lapsen edun ensisijaisuuteen, rakentavaan yhteisöllisyyteen ja erilaisista kulttuureista saapuvien lasten ja nuorten tukemiseen. Nämä asiat on pyritty huomioimaan myös parhaillaan valmisteilla olevassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa. Seksuaalikasvatus on alue, johon kohdistuu melko voimakkaita, osin ristikkäisiäkin paineita. Varsinkin nuorilta on viime aikoina tullut selkeää toivetta siitä, että mm. sateenkaarinuorten seksuaalisuutta pitäisi käsitellä kouluissa ja oppilaitoksissa nykyistä enemmän ja avoimemmin. Toisaalta osa huoltajista katsoo, että koulun seksuaalikasvatus menee pitemmälle kuin heidän arvomaailmansa edellyttäisi. Seksuaalikasvatus edellyttää kaikkien näkökulmien kuulemista ja yksilöllisiä täydentäviä ratkaisuja.

Kouluissa ja oppilaitoksissa on mm. kouluterveystutkimuksen mukaan jossain määrin seksuaalista häirintää. Usein se kohdistuu sateenkaarinuoriin tai sellaiseksi epäiltyihin. Seksuaaliseen häirintään on puututtu ja tullaan puuttumaan sekä opetusviraston että yksittäisten koulujen ja oppilaitosten tasolla.

Opetusvirasto järjestää henkilöstölleen seksuaalisuuteen liittyviä koulutuksia. Yleensä nämä ovat olleet päänimen ”seksuaalikäyttäytymisen kehittyvät käytännöt” alla. Koulutuksissa on tehty hyvää yhteistyötä mm. nuorisoasiainkeskuksen,

kouluterveydenhuollon, vapaaehtoistoimijoiden sekä Väestöliiton kanssa. Sekä opetus- että oppilashuoltohenkilöstö on saanut tätä kautta päivitettyä tietoaan mm. sateenkaarinuorten asioista. Luonnollisesti sateenkaarinuorten tilanteesta saadaan lisää tietoa ja myös opetus- ja oppilashuoltohenkilöstössä on vaihtuvuutta. Näin ollen koulutuksia on syytä järjestää myös tulevaisuudessa.

Tarvetta sateenkaarinuorten kohtaamiseen liittyvään koulutukseen on. Tätä pyritään kartoittamaan täydennyskoulutussisältöjä suunniteltaessa ja saadun palautteen pohjalta. Ajoittain on hyvä selvittää tilannetta myös tähän kohdistettujen kyselyiden avulla. Opetusvirasto selvittää ensimmäiseksi oppilashuoltotyöhön osallistuvan henkilöstön täydennyskoulutustarvetta edellä mainitusta asiasta.

Käsittely

06.10.2015 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi
Crister Nyberg, suunnittelija, puhelin: 310 86329
crister.nyberg(a)hel.fi
Niclas Rönnholm, opetuspäällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi